

18/04/2020

Pastorala Patriarhală de Sfintele Paști 2020



† Bartolomeu
prin mila lui Dumnezeu
Arhiepiscop al Constantinopolului – Noua Romă
și Patriarh Ecumenic
catre plinatatea Bisericii: harul, pacea și mila
de la Hristos înviat întru slavă să fie cu voi toți

* * *

Iubiți frați ierarhi și fii întru Domnul,

Sosind Sfintele Paști și fiind părtași ai bucuriei Învierii, dăm slavă Domnului, lăudat fie numele Lui, Cel care cu moartea pe moarte a călcat și cu a Sa Înviere a înviat pe toți urmașii lui Adam, deschizându-ne porțile raiului.

Minunata Înviere a Domnului nostru Iisus Hristos constituie confirmarea faptului că ceea ce e important în existența umană nu e moartea, ci Mântuitorul care a spulberat domnia morții. Cunoscut nouă la început ca și Cuvântul fără trup, după care devenind Cuvântul ce și-a asumat un trup pentru noi din dragoste pentru omenire și murind ca om pentru a învia cu slavă ca Dumnezeu, El este Mântuitorul care va veni din nou în mărirea Sa pentru a realiza Iconomia Divină.

Taina și experiența Învierii reprezintă esența vieții ecleziastice. Închinarea cu plăcere, sfintele taine, viața în rugăciune, postul și asceza, slujirea pastorală și propovăduirea în lume – toate acestea răspândesc mireasma bucuriei Pascale. Viața credincioșilor în Biserică este un Paște zilnic, „o bucurie venită de sus”, „bucuria mântuirii”, precum și „mântuirea ca bucurie”. [1]

Acesta este motivul pentru care slujbele Săptămânii Sfinte și Mari nu sunt sumbre, ci pline de forța victorioasă a Învierii. Acolo, descoperim că, de fapt, Crucea nu are ultimul cuvânt în schema divină de mântuire a omenirii și a lumii. Acest lucru este deja prefigurată în Sâmbăta lui Lazăr. Învierea din morți a prietenului apropiat al lui Hristos este o prefigurare a „învierii de obște”. Imnul „Astăzi este răstignit pe lemn [al Crucii]” ajunge la punctul culminant în invocarea „Arată-ne nouă și slăvită învierea Ta”. Înainte de scoaterea Sfântului Epitaf, cântăm „Slăvesc Patimile Tale, cu cântări laud îngroparea Ta împreună cu Învierea”. Iar în timpul slujbei Pascale, mărturisim cu putere adevărata semnificație a Crucii: „Căci iată, a venit, prin Cruce bucurie la toată lumea.”

„Această aleasă și sfântă zi” a Paștelui reprezintă zorii „cele de-a opta zi”, primul rod al „noii creații”. Experiența propriei noastre învieri, marea „minune a mântuirii mele” [2]. Este mărturisirea vie că Domnul a pățimit și a fost dus la moarte din iubire față de noi și că El a înviat din morți pentru noi „preînchipuind pentru noi învierea veșnică” [3]. De-a lungul perioadei pascale, înălțăm cântări cu versuri nemaiîntâlnite sensului antropologic al magnificei Învieri a lui Hristos, Paștele ca trecere a omenirii de la sclavie la libertatea adevărată, „progresul și urcușul spre tărâmul promis” [4]. Această renaștere mântuitoare în Hristos este concepută în Biserică ca o extensie dinamică a etosului Euharistic în lume, ca „spunând adevărul în iubire”, ca sinergia cu Dumnezeu pentru schimbarea lumii, astfel încât lumii să îi fie redată imaginea revelației finale a iubirii divine în deplinătatea sa în Împărăția vremurilor din urmă. A trăi în numele Domnului Înviat înseamnă a vesti Evanghelia „până la marginile pământului”, în maniera Apostolilor; mai înseamnă și să fii mărturisitor al slavei care a apărut și așteptarea „noii creații”, unde „moarte nu va mai fi; nici plângere, nici strigăt nici durere nu vor mai fi.” (Apocalipsa 21.4)

Credința în Învierea lui Hristos și în propria noastră înviere nu neagă prezența

dureroasă a morții, a durerii și a crucii în viața lumii. Noi nu suprimăm realitatea dură și nu ne protejăm pe noi înșine, prin credință, cu o asigurare psihologică în fața morții. Cu toate acestea, știm că viața actuală nu este viața în totalitatea sa, că aici suntem doar „călători”, că aparținem lui Hristos și că plecăm către Împărăția Sa veșnică. Prezența durerii și a morții, oricât de tangibile ar fi acestea, nu constituie realitatea absolută. Aceasta constă în desființarea definitivă a morții. În Împărăția lui Dumnezeu nu există nici durere, nici moarte, ci doar viață fără de sfârșit. „Înaintea Sfintei tale Cruci”, cântăm noi, „moartea este înfricoșătoare pentru oameni, iar după mărita Ta patimă s-a făcut omul înfricoșător pentru moarte”[5]. Credința în Hristos ne dă putere, perseverență și răbdare pentru a îndura încercările. Hristos este Cel care „ne vindecă de orice boală și ne eliberează de moarte”. El este Cel care a suferit pentru noi și ne-a dezvăluit că Dumnezeu este „întotdeauna pentru noi” și că dragostea lui Dumnezeu pentru noi aparține pe deplin adevărului lui Dumnezeu. Glasul plin de nădejde al dragostei divine răsună în cuvintele lui Hristos adresate paralticului „îndrăznește fiule” (Mat. 9.2) și femeii cu scurgere de sânge „îndrăznește fiică” (Mat. 9.22), în cuvintele Sale „Îndrăzniți! Eu am biruit lumea” (Ioan 16.33) înainte de Patimă și în cuvintele Sale Apostolului întemnițat al neamurilor, amenințat de moarte, „Îndrăznește Pavele” (Fapte 23.11).

Actuala pandemie a noului coronavirus a demonstrat cât de fragili suntem ca ființe umane, cât de ușor suntem dominați de frică și deznădejde, cât de insuficiente ne sunt cunoștințele și încrederea în sine, cât de învechită este ideea că moartea reprezintă un eveniment al sfârșitului vieții și că uitarea sau suprimarea morții sunt modurile potrivite de a-i face față. Situațiile limită dovedesc că suntem incapabili de a face față existenței cu hotărâre atunci când credem că moartea este o realitate invincibilă și o limită de nedepășit. Este greu să rămâi uman fără speranța eternității. Această speranță trăiește în inimile tuturor medicilor, asistenților, voluntarilor, donatorilor și tuturor celor care își susțin cu generozitate frații și surorile în suferință, într-un spirit de sacrificiu, ofrandă și dragoste. În această criză de nedescris, ei radiază înviere și speranță. Ei sunt „bunii samariteni” care, cu riscul propriei vieți, toarnă ulei și vin pe răni; ei sunt „Cirenienii” moderni de pe Golgota celor ce zac în boală.

Onorați Ierarhi și iubiți fii și fiice întru Domnul, cu aceste gânduri slăvim numele Domnului Înviat care este mai presus de toate numele, sursa vieții din propria Sa lumină, care luminează universul cu lumina Învierii. Și ne rugăm Lui, doctorul sufletelor și al trupurilor noastre, care acordă viață și înviere, pentru ca în bunătatea Sa iubitoare și inefabilă, El să ofere omenirii prețiosul dar al sănătății și să ne îndrepte pașii către căile cele drepte, să aducă darul divin al libertății noastre în lume, prevestind desăvârșirea sa în Împărăția cerească a Tatălui și a Fiului și a

Sfântului Duh.

Hristos a Înviat!

Fanar, Sfântul Paște 2020

† Bartolomeu al Constantinopolului

Al vostru mereu rugător către Domnul Cel Înviat

1. The Journals of Father Alexander Schmemmann 1973-1983 (Crestwood, NY: St. Vladimir's Seminary Press, 2000), 137.
2. Gregory the Theologian, On the Holy Pascha, PG 36.664.
3. Gregory Palamas, On the Holy Ascension, PG 151.277.
4. Gregory the Theologian, op. cit., 636.
5. Doxastikon of the Vespers of September 27.